

J. Sz.

Reorganizacja zakładów socjologicznych Instytutu Filozofii i Socjologii PAN

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 16/1, 147-148

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

riów i spotkań oraz koordynacji projektowanych badań wybrana została Komisja w składzie: ze strony polskiej — prof. Szczepański i doc. Bauman, ze strony radzieckiej — prof. Osipow i doc. Szubin. Komisja ta będzie zbierać się dwa razy do roku, pierwsze jej zebranie wyznaczone zostało na początek 1962 roku w Warszawie.

Stefan Nowakowski

POLSKIE CZASOPISMO SOCJOLOGICZNE W JĘZYKU ANGIELSKIM

Ukazał się pierwszy podwójny numer (nr 1—2, czerwiec—grudzień 1962) „Polish Sociological Bulletin”. Jest to kwartalnik Polskiego Towarzystwa Socjologicznego, wydawany w języku angielskim. Pierwszy numer zawiera następujące artykuły: J. Hochfeld — na temat dwóch modeli humanizacji pracy, M. Ossowska — o bytach fikcyjnych w definicjach socjologicznych, S. Nowak — o prawach ogólnych i historycznych uogólnieniach w naukach społecznych, J. Szczepański — o badaniach nad inteligencją w Polsce, A. Kłoskowska — z badań nad wyobrażeniami etnicznymi dzieci na Ziemiach Zachodnich, B. Gałęski — o badaniach w zakresie socjologii wsi w Polsce, H. E. Małewska — z badań nad postawami religijnymi i moralnymi wśród młodzieży szkolnej. Numer zawiera również informacje o badaniach socjologicznych w Polsce, recenzje z polskich publikacji i wiadomości o polskich ośrodkach socjologicznych. Skład Redakcji: Antonina Kłoskowska, Stefan Nowak, Michał Pohoski, Włodzimierz Wesołowski, Janina Frentzel. Adres: Polskie Towarzystwo Socjologiczne, Warszawa, Krakowskie Przedmieście 3.

REORGANIZACJA ZAKŁADÓW SOCJOLOGICZNYCH INSTYTUTU FILOZOFII I SOCJOLOGII PAN

Od roku akademickiego 1961/62 weszła w życie na uniwersytetach oraz w Polskiej Akademii Nauk reforma zmierzająca do wydatnego zmniejszenia liczby pracowników naukowych zatrudnionych jednocześnie w kilku instytucjach. W związku z tą reformą dokonano reorganizacji socjologicznych zakładów badawczych Instytutu Filozofii i Socjologii PAN.

Prof. Stanisław Ossowski pozostał kierownikiem katedry na Uniwersytecie Warszawskim, przestał natomiast pełnić funkcję kierownika Zakładu Teorii Kultury i Przemian Społecznych PAN, w związku z czym Zakład został rozwiązany. Z tych samych przyczyn przestał istnieć Zakład Teorii Moralności, kierowany dotąd przez prof. Marię Ossowską. Pracownicy obu zakładów bądź przeszli na Uniwersytet, bądź zostali zatrudnieni w innych zakładach socjologicznych PAN.

W rezultacie reorganizacji w Instytucie Filozofii i Socjologii działają obecnie następujące Zakłady i Pracownie: Zakład Socjologii Miasta, kierowany przez prof. dra Stefana Nowakowskiego, zajmuje się badaniami rozwoju miast i urbanizacji. Zakład Socjologii Wsi, którym kieruje dr Bogusław Gałęski, pracuje nad zagadnieniami zmian w strukturze zawodowej wsi, przekształceniami zawodu rolnika, zmianami w strukturze społeczności wiejskiej i innymi procesami wynikającymi z socjalistycznej industrializacji i postępu technicznego. Zakład Socjologii Pracy, którym kieruje dr Adam Sarapata, kontynuuje rozpoczęte już badania w zakresie socjologii przemysłu i pracy, rozszerzając ich zakres na nowe problemy. Zakład Podstawowych Badań Socjologicznych, kierowany nadal przez prof. Szczepańskiego, będzie

kontynuował badania nad stratyfikacją społeczeństwa polskiego. Przy Zakładzie powołano następujące pracownie: Pracownia Badań nad Kulturą Masową, kierowana przez dra Kazimierza Żygulskiego i prowadząca badania zgodnie ze swoją nazwą, Pracownia Psychologii Społecznej pracująca pod kierownictwem dra Malewskiego, Pracownia Socjologii Stosunków Politycznych kierowana przez doc. dra Zygmunta Baumana i doc. dra Jerzego Wiatra.

Wszystkie prace badawcze podejmowane w zakładach mieszczą się w szeroko zakreślonej problematyce „Społeczne procesy i skutki socjalistycznej industrializacji i postępu technicznego”.

Zakłady prowadzą wyłącznie badania podstawowe, nie angażując się w sondaże typu usługowego, które w coraz szerszym zakresie przejmują sieć placówek socjologicznych powoływanych w różnych instytutach resortowych, regionalnych lub przy zakładach pracy. Ponadto Zakłady powinny stać się ośrodkiem myśli teoretycznej i refleksji metodologicznej, skupiając w tym zakresie pracowników nauki pracujących w innych instytucjach. Stąd obok pracowników etatowych zatrudniają one także pracowników wykonujących prace zlecane. W zebraniach otwartych mogą brać udział także osoby interesujące się omawianymi zagadnieniami, niezwiązane z PAN żadnym stosunkiem służbowym.

Ponadto w Instytucie prowadzone jest przez prof. J. Szczepańskiego teoretyczne Konwersatorium Socjologiczne, którego celem jest dyskusowanie teoretycznych założeń badań, dyskusowanie teorii socjologicznych, precyzowanie pojęć podstawowych itp. Równocześnie w Instytucie prowadzone jest międzyzakładowe Seminarium Metodologiczne kierowane przez doc. dra Zygmunta Gostkowskiego zajmujące się dyskusowaniem problematyki technik badań socjologicznych.

Instytut Filozofii i Socjologii chce być ośrodkiem skupiającym różne inicjatywy i ułatwiającym rozwój socjologii w Polsce. Zmierza do tego przez organizowanie zebrań otwartych w zakładach, przez zapraszanie na referaty pracowników z innych ośrodków pracujących poza PAN, poprzez seminarium metodologiczne i konwersatorium teoretyczne.

Łódzcy pracownicy dawnego Zakładu Badań Socjologicznych PAN pracują obecnie w Zakładzie Podstawowych Badań Socjologicznych PAN wraz z podległą mu pracownią Kultury Masowej oraz w Zakładzie Socjologii Pracy PAN.

J. Sz.

ZMIANY ORGANIZACYJNE W OŚRODKU SOCJOLOGICZNYM UNIWERSYTETU ŁÓDZKIEGO

Z dniem 1 IX 1961 kierunek socjologiczny został przeniesiony z Wydziału Filozoficzno-Historycznego na Wydział Ekonomiczny, powstały po połączeniu b. Wyższej Szkoły Ekonomicznej z Uniwersytetem Łódzkim. Jednocześnie zostały połączone i przekształcone w Katedrę Socjologii Ogólnej dotychczasowe Katedry Socjologii I i II. Utworzono poza tym następujące nowe katedry socjologiczne: Socjologii Przemysłu, Historii Socjologii i Myśli Społecznej oraz Socjografii.

Prof. dr Józef Chałasiński, dotychczasowy kierownik Katedry Socjologii I, z dniem 1 X 1961 został zwolniony z zajęć dydaktycznych i organizacyjnych. Od 1 X doc. dr Antonina Kłoskowska i doc. dr Jan Lutyński objęli pełny etat docenta na Uniwersytecie Łódzkim. Od 1 XI zaczęła pracować na etacie docenta etatowego na Uniwersytecie doc. dr Maria Hirszowicz-Bielińska, dotychczasowy adiunkt przy